

Zápis č. 31 z jednání výboru České společnosti pro religionistiku, o.s., dne 22. 2. 2016 v Brně

Prezence

Daniel Berounský
Tomáš Bubík
Aleš Chalupa
Martin Klapetek
David Václavík
Jana Valtrová
David Zbírál

Omluven: Martin Fárek.

Přítomno je 7 z 8 členů výboru, schůze výboru je usnášeníschopná.

Činnost ČSR v roce 2015

D. Zbírál shrnul výroční zprávu za rok 2015. Uskutečnilo se valné shromáždění ČSR, na němž byl zvolen nový výbor, a čtyři přednášky.

Časopis Religio

D. Zbírál informoval o vzniku pozice **asistentky výkonného redaktora Religia a redaktorky recenzí a zpráv**, která by měla být svěřena Mgr. Michaele Ondrašínové. Její práce by byla placena z prostředků Ústavu religionistiky FF MU, nikoli ČSR. Redakční rada již s tímto krokem vyjádřila souhlas.

Výbor bere informaci na vědomí.

Revize vztahu mezi členským příspěvkem a předplatným: V současné době zaplacením členského příspěvku vzniká nárok na předplatné časopisu *Religio* na následující rok. Toto ustanovení vychází z praxe, kdy se členský příspěvek vybíral převážně koncem roku, k němuž se vztahoval. Podle hospodáře ČSR však praxe ukázala, že je vhodnější žádat o členský příspěvek na začátku roku a zahrnout do něj předplatné právě na daný rok.

Návrh usnesení: Členský příspěvek na konkrétní rok bude napříště zahrnovat předplatné časopisu *Religio* na daný rok, nikoli až na rok následující.

Hlasování: pro: 7; proti: 0; zdržel se: 0. Usnesení je přijato.

Záštita ČSR nad dvěma konferencemi pořádanými v roce 2016

Katedra sociologie, andragogiky a kulturní antropologie Filozofické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci pořádá konferenci „Náboženství a spiritualita z pohledu současné religionistiky“ (Olomouc, 6.-7. října 2016) a žádá o záštitu ČSR. Organizátoři od ČSR neočekávají finanční podporu.

Návrh usnesení: Česká společnost pro religionistiku přijímá záštitu nad konferencí „Náboženství a spiritualita z pohledu současné religionistiky“.

Hlasování: pro: 7; proti: 0; zdržel se: 0. Usnesení je přijato.

Ústav religionistiky Filozofické fakulty Masarykovy univerzity spolupřádá konferenci „Paganism and Politics: Neo-Pagan and Native Faith Movements in Central and Eastern Europe“ (Brno, 3.-4. 6. 2016) a žádá o záštitu ČSR. Organizátoři od ČSR neočekávají finanční podporu.

Návrh usnesení: Česká společnost pro religionistiku přijímá záštitu nad konferencí „Paganism and Politics: Neo-Pagan and Native Faith Movements in Central and Eastern Europe“.

Hlasování: pro: 7; proti: 0; zdržel se: 0. Usnesení je přijato.

Organizátoři obou konferencí budou požádáni, aby ČSR uvedli ve všech materiálech, kde jsou vyjmenováni pořadatelé. ČSR by dále měla být zmíněna během přivítání účastníků. Všichni členové ČSR by měli být o akcích informováni, a to v době, kdy ještě bude probíhat registrace, aby se mohli v případě zájmu přihlásit.

Zřízení olomoucké pobočky ČSR

T. Bubík: Religionisté na Katedře sociologie, andragogiky a kulturní antropologie UPOL chtějí být aktivní v religionistických kruzích a účastnit se chodu ČSR, např. pořádat přednášky. Rádi bychom za tímto účelem zřídili olomouckou pobočku.

D. Zbiral: Pakliže bude oficiální žádost skutečně předložena, podpořil bych ji. Je ale otázka, zda nejsou pobočky odkazem jiné doby. Aktivních religionistů je v ČR jen pár a pravidla týkající se poboček ve stanovách ČSR působí zastarale. Jsou zakořeněna v 90. letech, založena na jiném chápání teritoriality bádání, jiném chápání prostoru. Výbor každé pobočky, zahrnující předsedu, místopředsedu a tajemníka, působí v dnešní situaci jako značně těžkotonážní. Podle mého názoru čas poboček minul.

T. Bubík: Jde o propojování v rámci oboru. Tuto funkci pobočky stále plnit mohou. Pobočka není nutně vázána na konkrétní katedru. Síť aktivit může mezi studenty a členy posilovat povědomí, že budují ne religionistiku brněnskou, olomouckou apod., ale českou. To i dnes smysl má.

D. Zbiral: Je účelné dále rozšiřovat teritoriální struktury v ČSR vznikem místních poboček? Navíc ve všech kandidátkách výboru ČSR, kam až má paměť sahá, se bral velký ohled na vyvážené zastoupení pracovišť.

D. Václavík: Přísně vzato, podle stanov, nevznikla ani pardubická pobočka. Valné shromáždění sice její vznik schválilo, ale nejsou zprávy o plenární schůzi pobočky, na níž členové ČSR, kteří se k pardubické pobočce hlásí, zvolili výbor pobočky. Postupujme tentokrát raději tak, že olomoučtí religionisté, kteří jsou členy ČSR, nejdříve svolají plenární schůzi a zvolí kandidáty na členy výboru pobočky.

T. Bubík: Souhlasím s mnohým, co bylo řečeno. Stále se domnívám, že pobočka svou funkci má. Bude ale dobré, když olomoucká religionistika nejprve projeví jednoznačný zájem, svolá plenární schůzi a zvolí kandidáty do výboru pobočky. Pak bude výbor ČSR moci doporučit příštímu valnému shromáždění, aby zřízení pobočky schválilo.

Usnesení: Výbor ČSR bere na vědomí plán na vznik olomoucké pobočky ČSR. Až bude tajemník informován o schůzi členů plánované pobočky a zvolení kandidátů do budoucího výboru pobočky, podá zprávu výboru. Zřízení pobočky bude v takovém případě předloženo k hlasování příštímu valnému shromáždění, jemuž přísluší zřizování poboček.

Hlasování: pro: 7; proti: 0; zdržel se: 0. Usnesení je přijato.

Po přijetí usnesení pokračovala diskuse o pobočkách. D. Berounský podal zprávu o pražské pobočce, která není v současnosti příliš aktivní. Byl vznesen návrh kontaktovat **Pražský religionistický spolek** a zjistit, zda by se nechtěl více zapojit do dění v ČSR.

Příštímu valnému shromáždění lze předložit návrh na **změnu stanov**, která by strukturu poboček zjednodušila.

Pořádání konference EASR

T. Bubík: Pořádali jsme v roce 2008 konferenci EASR. Nyní navrhuji se o pořádání konference Evropské asociace ucházet znovu. Jsme dnes málo v kontaktu v rámci ČR, chybí platforma pravidelných konferencí. Nechceme se znovu ucházet o zorganizování konference EASR? Nyní jsou na řadě Helsinky a Lovaň, roky 2018 a 2019 jsou zřejmě zatím neobsazeny. Olomoucká Katedra sociologie, andragogiky a kulturní antropologie by měla zájem konferenci zorganizovat.

D. Václavík: Aby konference dopadla dobře, je zapotřebí vyčlenit značné zdroje finanční a lidské. Konferenci nezorganizuje výbor ČSR; musí ji zorganizovat silné pracoviště, které na to lidské a finanční zdroje vyčlení. Po finanční stránce jde podle naší zkušenosti o poměrně riskantní záležitost, jelikož nikdy není předem známo, kolik lidí přijede. Nemůžeme si dovolit neúspěch – jde i o vizitku společnosti. Organizace vyžaduje aktivní zapojení více osob a pomoc studentů. Konference by se měla konat na místě, kde pořádající katedra sídlí. Nebylo by lepší s rozhodnutím rok dva počkat, eventuálně také začít menší, ale mezinárodní

religionistickou akcí – oproti sociologickým jde o daleko menší komunitu, tj. to není zcela srovnatelné?

A. Chalupa: V případě pořádání konference by bylo určitě zapotřebí určit zástupce hospodáře s přístupem k účtu. Při vši dobré vůli bohužel nemohu vyčlenit pracovní kapacity na několikaměsíční práci pro konferenci.

T. Bubík: Chápu pracnost takového podniku. Tak je to vždy a bereme to v úvahu. Návrh na odklad rozhodnutí v této věci je rozumný.

J. Valtrová a D. Václavík: Výbor musí být přesvědčen, že to dobře dopadne. Máme dobré jméno jako společnost a jako česká religionistika a další akce by měly toto dobré jméno rozvíjet.

T. Bubík: Zhodnotíme v Olomouci možnosti. Není teď potřeba v této věci navrhopvat usnesení.

Neúspěšnost religionistických grantů v GAČR od roku 2012

D. Berounský: Jsou zkušenosti se špatným fungováním panelů, a také se stížnostmi, které vedly ke zlepšení. Podporuji, abychom nějaké kroky podnikli.

D. Berounský se omlouvá z dalšího jednání a odchází.

D. Václavík: Je třeba předat poselství o nezastoupenosti oboru v panelu, který přitom má religionistiku v názvu. Možný tu je i ideový střet mezi obory. Jako profesní organizace religionistů a členská organizace Rady vědeckých společností bychom měli vznést námitku.

T. Bubík: Příslušným orgánem GA ČR je zde kontrolní rada.

J. Valtrová: Poukazuji ještě na neetické argumenty v posudcích. Kupříkladu musím zdůvodňovat přestávku v publikacích kvůli založení rodiny, dobře, ale není v pořádku, že posudky tuto pasáž zneužívají, tedy opírají se o ni k negativnímu hodnocení projektu. K tomuto by v GAČR zkrátka docházet nemělo.

T. Bubík: Panel není zodpovědný za to, co kdo napíše do posudku, selhal ale v tom, že takový posudek neodfiltroval – viditelně ho zohlednil, jelikož zahraniční posudek byl velmi pozitivní. Jinému projektu byla zase vytčena údajná konferenční turistika, a přitom žádal každý rok o jednu evropskou konferenci, a to nejen oborově, ale i tematicky relevantní.

D. Václavík: Navíc se stává, že je jeden posudek excelentní a druhý likvidační. To působí nereserózně. Jak je možné, že si GAČR nevyžádá v případech takto extrémních rozdílu třetí posudek? Nám známé české posudky na religionistické projekty jsou velice nekvalitní.

J. Valtrová: V některých posudcích jsou i vyložené nepravdy.

D. Zbíral: V komisi a panelech společenských věd panuje nyní silný pocit změn k lepšímu: bylo vydobyto více financí pro společenskovední projekty, probíhá profesionalizace hodnotících postupů. Souhlasím s podniknutím kroků, ale mějme na paměti, že by mohly být interpretovány jako zpochybnění pozitivních změn, a podle možností tomu předejděme.

J. Valtrová: Není to ale jen záležitost panelu 401, i od sociologů jsou podobné hlasy.

D. Václavík: Za ČSR zůstaňme u obecného stanoviska, že panel nemá adekvátní zastoupení religionistů.

A. Chalupa: Ano, toto, ale také se zaměřme na poznámku na adresu dr. Valtrové; její dopis podpořím. Kromě jejího případu do konkrétních posudků nejděme. Dávám ke zvážení požádat o stanovisko výbor EASR a IAHR. Že religionistika nemá zastoupení v hlavní, státní grantové agentuře v ČR, je pro ně relevantní.

J. Valtrová: Nejde mi o revizi rozhodnutí o mém projektu, ale o neprofesionální posuzování a dikci posudku, který jde proti deklaracím GAČR.

D. Václavík: EASR a IAHR do toho podle mého názoru nebude chtít vstupovat. Kdyby se nám stanovisko získat podařilo, tím lépe, ale spíš očekávám, že se budou držet zpátky.

T. Bubík: Co k celé věci přistoupit dvoufázově a oslovení EASR případně chápat jako součást až druhé fáze?

D. Václavík: Ano, nyní předložme stanovisko ČSR.

T. Bubík: Navrhuji to řešit i osobně – požádejme o schůzku předsedu kontrolní komise. Osobní setkání je lepší než jen dopis.

D. Václavík: Zástupci ČSR by měli být předseda a tajemník. Ti by měli mít k dispozici otevřený dopis schválený výborem.

T. Bubík: Návrh dopisu zformuluji a předložím výboru k připomínkám.

D. Václavík: Bylo by dobré v dopise poukázat i na významné mezinárodní úspěchy konferenční a publikační.

T. Bubík: Je třeba neotálet.

D. Zbíral: A jak budeme tedy postupovat ve věci nepřijatelné dikce posudku dr. Valtrové?

Různí: Půjde o dvě nezávislé argumentace. Ústav religionistiky FF MU dopis podpoří. Zástupci ČSR budou mít dopis k dispozici na případné schůzce.

Návrh usnesení: Výbor ČSR pověřuje předsedu, aby připravil návrh oficiálního dopisu kontrolní komisi GAČR, který poukáže na nezastoupenost religionistiky v panelu.

Hlasování: pro: 6, proti: 0, zdržel se hlasování: 0. Usnesení je přijato.

Národní religionistické konference

T. Bubík: Jaké jsou názory na národní religionistické konference?

D. Václavík: Určitě mají smysl národní konference napříč obory, ale všeobecné národní konference religionistiky již spíše nejsou atraktivní.

A. Chalupa: Je problém sehnat účastníky. Je přetlak konferencí.

T. Bubík: Vznáším to jako otázku. Možná již opravdu národní kongresy nebudou pro účastníky zajímavé.

M. Klapetek: Možná naše generace někam dospěla a příští generace religionistů potřebu národních religionistických konferencí znovu objeví a bude na nich nově prodiskutovávat otázky, které jsme diskutovali my.

D. Zbíral: Dávají smysl tematické panely na větších konferencích: ty poskytují dobrou infrastrukturu, slouží jako výkladní skříň pro širší publikum, než jaké by přijelo na malý workshop, a zároveň jsou tematicky zacílené.

Předseda ČSR děkuje členům výboru za účast a ukončuje jednání.

V Brně dne 22. 2. 2016,

doc. Mgr. Tomáš Bubík, Ph.D.
Předseda České společnosti pro religionistiku, o.s.

doc. PhDr. David Zbíral, Ph.D.
Tajemník České společnosti pro religionistiku, o.s.